

Mesaje importante Ziua europeană a sensibilizării cu privire la utilizarea antibioticelor 2022

Cele mai recente date și situația actuală

- Centrul European de Prevenire și Control al Bolilor (ECDC) estimează că, anual, infecțiile rezistente la antibiotice sunt răspunzătoare pentru decesul a peste 35 000 de persoane, pe întreg teritoriul Uniunii Europene, în Islanda și Norvegia, o estimare care a crescut în ultimii ani. Povara infecțiilor rezistente la antibiotice asupra sistemului de sănătate este comparabilă cu cea a cazurilor de gripă, tuberculoză și HIV/SIDA, cumulate.
- În perioada 2016 - 2020, pe teritoriul UE/SEE, s-au înregistrat creșteri semnificative ale numărului estimat de infecții și decese asociate pentru aproape toate combinațiile de infecții bacteriene rezistente la antibiotice, deși a existat o ușoară scădere între 2019 și 2020, în primul an al pandemiei de COVID-19.
- Peste 70 % din problemele de sănătate care decurg din infecții rezistente la antibiotice sunt direct corelate cu infecțiile asociate asistenței medicale. Această cifră ar putea fi redusă prin măsuri adecvate de prevenire și de combatere a infecțiilor, precum și prin administrarea judicioasă a antibioticelor în unitățile sanitare.
- Cea mai importantă povară a bolii a fost cauzată de *Escherichia coli* rezistentă la cefalosporinele de generația a treia, urmată de *Staphylococcus aureus* (SARM) rezistent la metilicină și de *Klebsiella pneumoniae* rezistent la cefalosporinele de generația a treia.
- Rezistența la antibioticele utilizate ca ultimă linie de tratament în infecțiile bacteriene, cum ar fi carbapenemele, are cel mai mare impact asupra sănătății. Numărul deceselor cauzate de infecții cu bacterii rezistente la carbapeneme a crescut în perioada 2016 - 2020. În cazul *Klebsiella pneumoniae* și *Acinetobacter* spp. rezistente la carbapeneme, care sunt o cauză comună a infecțiilor asociate asistenței medicale, numărul deceselor asociate a crescut cu aproximativ 50 % în perioada 2016 - 2020.
- În perioada 2016 - 2020, cele mai importante creșteri ale numărului de cazuri și ale ponderii rezistenței la antimicrobiene (RAM) pentru *Acinetobacter* spp. au fost raportate de țările care aveau deja niveluri ridicate ale RAM pentru cazurile de *Acinetobacter* spp. înainte de 2020.
- Prezența *Acinetobacter* spp. în unitățile sanitare este extrem de problematică, întrucât bacteria rezistă perioade îndelungate în mediu și, odată instalată, este extrem de dificil de eradicat.
- Conform estimărilor Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), în 2018, costul infecțiilor asociate bacteriilor rezistente la antibiotice pentru sistemele de sănătate ale statelor din UE/SEE se ridica la 1,1 miliarde EURO.

- Există o corelație clară între frecvența utilizării antibioticelor în rândul populației (de exemplu, ca parte a serviciilor de medicină de familie) și nivelurile corespunzătoare de rezistență la antimicrobiene a bacteriilor responsabile pentru infecțiile înregistrate la nivelul populației respective. Cu alte cuvinte, ponderea rezistenței la antibiotice dintr-o țară crește direct proporțional cu consumul de antibiotice.
- În plus, implementarea și respectarea măsurilor de prevenire și de control al bolilor sunt invers proporționale cu nivelurile de rezistență la antimicrobiene, cu precădere în spitale și în alte unități sanitare. Aceasta sugerează că atenția sporită acordată prevenirii și controlului infecțiilor într-o țară duce la scăderea ponderii rezistenței la antimicrobiene.
- În perioada 2012–2021, pe teritoriul UE/SEE s-a observat o scădere semnificativă din punct de vedere statistic a consumului de antibiotice, atât la nivelul comunității (ca parte a serviciilor de medicină de familie), cât și în spitale. O singură țară a înregistrat creșteri semnificative din punct de vedere statistic (Bulgaria).
- Este posibil ca factorii asociați pandemiei de COVID-19 să fi avut un impact asupra consumului de antibiotice în comunitățile din UE/SEE începând din 2020 (de exemplu, schimbări în modalitățile de transmitere a bolii, în comportamentul de solicitare a îngrijirilor de sănătate, în practicile de prescriere și o incidență mai scăzută a infecțiilor tractului respirator neasociate COVID-19, atribuite intervențiilor non-farmaceutice). Cu toate acestea, creșterea raportului dintre antibioticele cu spectru „larg” și „restrâns” utilizate în comunitate s-a accelerat în 2020 și 2021.
- Deși sectorul spitalicesc a înregistrat scăderi fără precedent ale consumului mediu în UE/SEE între 2020 și 2021, s-au înregistrat creșteri importante în consumul de antibiotice cu spectru larg și de ultimă linie.
- Rezistența la antimicrobiene (RAM) reprezintă în continuare o problemă importantă în UE/SEE, iar eforturile de a reduce și mai mult utilizarea nejustificată de antibiotice și de a îmbunătăți practicile de prevenire și control al infecțiilor trebuie să continue, astfel încât să obținem o diminuare semnificativă a consumului de antibiotice.
- Ponderile RAM raportate au variat semnificativ între țări pentru mai multe combinații de specii bacteriene–substanțe microbiene, adesea cu diferențe între nord-sud și vest-est. În general, cele mai mici ponderi RAM au fost raportate de țările din nordul Europei, iar cele mai mari de cele din sudul și estul Europei.
- În pofida eforturilor extinse de sensibilizare cu privire la pericolul pentru sănătatea publică pe care îl reprezintă rezistența la antimicrobiene și a disponibilității unor orientări bazate pe dovezi pentru prevenirea și controlul infecțiilor, administrarea judicioasă de antimicrobiene și capacitatea microbiologică adecvată, măsurile de sănătate publică pentru combaterea acestei probleme sunt în continuare insuficiente. Sunt imperios necesare intervenții și măsuri mai stricte pentru abordarea rezistenței la antimicrobiene, care ar avea un impact pozitiv semnificativ atât asupra sănătății populației, cât și asupra cheltuielilor viitoare ale sistemelor de asistență medicală din UE/SEE.